

BỆNH VIỆN PHỤ SẢN TRUNG ƯƠNG

National Hospital of Obstetrics and Gynecology

LỢI ÍCH CỦA LIỆU PHÁP MASSAGE TRONG CHĂM SÓC TRẺ SINH NON

Trần Diệu Linh

Trung tâm Chăm sóc & Điều trị Sơ sinh – Bv PSTW

GIỚI THIỆU

THÔNG TIN ĐƯỢC NHẬP VÀO BỘ NÃO THÔNG QUA CÁC GIÁC QUAN

TIẾP NHẬN ĐẦU TIÊN CỦA TRẺ SƠ SINH LÀ XÚC GIÁC

- Sờ chạm là giao tiếp đầu tiên của trẻ sơ sinh đối với người khác.
- Việc sờ chạm trẻ càng sớm từ ngay sau đẻ càng giúp trẻ phát triển tốt
- Trẻ sinh non có nhiều thiệt thòi và càng hạn chế sự phát triển

GIỚI THIỆU

QUÁ TRÌNH ĐIỀU TRỊ TRẺ SINH NON: LÂU DÀI- TỐN KÉM

- Chăm sóc trẻ sinh non rất khó khăn do
  - Các cơ quan chưa hoàn chỉnh
  - Mâu thuẫn giữa nhu cầu dinh dưỡng để đạt tốc độ tăng trưởng phù hợp và khả năng dung nạp của đường tiêu hóa → Tăng cân chậm
  - Hệ miễn dịch chưa trưởng thành → Trẻ dễ mắc nhiễm khuẩn
  - Sự phát triển não bộ gặp nhiều khó khăn → RL ngôn ngữ, không khả năng tiếp thu, RL hành vi, thiếu nỗ lực, tính thích ứng kém ...
- Tỷ lệ di chứng cao nếu tuổi thai càng thấp :
  - Bại não: 5 – 15% (< 1500g); 7 – 19% (< 1000g).
  - Chậm ↑ TT: 5 – 17% (< 1500g); 8 – 25% (< 1000g).

QUÁ TRÌNH ĐIỀU TRỊ TRẺ SINH NON: LÂU DÀI- TỐN KÉM

- Cải tiến các phương pháp chăm sóc sau sinh và các chiến lược bảo vệ thần kinh có thể làm tăng sự phát triển thần kinh ngoài tử cung **tương tự** sự phát triển thần kinh trong tử cung
- Khoa học đã chứng minh vật lý trị liệu, trong đó có liệu pháp massage là liệu pháp duy nhất giúp các cháu bù đắp những thiệt thòi về mặt trí tuệ do sinh thiếu tháng. Là những liệu pháp đòi hỏi lòng kiên nhẫn, tình yêu thương và thời gian – nhưng đem lại hiệu quả.

LỢI ÍCH CỦA MASSAGE VỚI TRẺ SINH NON

ĐỊNH NGHĨA MASSAGE

- Massage là một quá trình chuyển năng lượng cơ học sang các mô mềm của cơ thể bằng những động tác xoa, nắn qua da một cách khoa học và hệ thống chủ yếu được thực hiện bằng 2 tay của người chăm sóc để có được một số hiệu ứng sinh lý hoặc tâm lý nhất định nhằm tác động tới hệ thần kinh, hệ cơ và hệ tuần hoàn của trẻ. [3,4].
- Massage có hiệu quả tới nhiều cơ quan trong cơ thể

SỰ TÁC ĐỘNG CỦA MASSAGE TỚI HỆ TIÊU HÓA

MASSAGE TÁC DỤNG TĂNG CƯỜNG MIỄN DỊCH

- Thông qua massage có thể tăng cường lực phế vị và dẫn đến tăng cường chức năng miễn dịch
- Giảm nồng độ cortisol (hormon gây stress) khi kích thích các thụ thể áp lực ở da
- Kích thích hệ miễn dịch, luân chuyển bạch huyết đi khắp cơ thể nhằm loại bỏ những độc tố gây hại.
- Số lượng tuyệt đối của các tế bào NK, bạch cầu, tế bào B và T tăng hơn khi trẻ được thực hiện liệu pháp massage
- Mendes và cs báo cáo về tỷ lệ nhiễm khuẩn sơ sinh muộn thấp hơn đáng kể ở nhóm massage ($p = 0,005$) [19]. Tỷ lệ nhiễm khuẩn sơ sinh muộn là 38,3% (18/47 trẻ) ở nhóm chứng so với 10,9% (5/46 trẻ sơ sinh) trong nhóm massage.

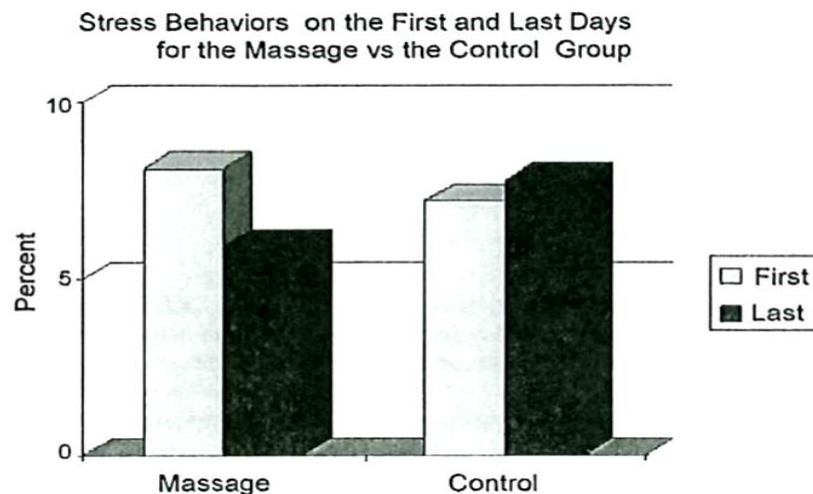
MASSAGE TÁC ĐỘNG CHUYỂN HÓA XƯƠNG

- Trẻ non tháng có gia tăng bệnh suất do loãng xương
- Aly và cs [21] báo cáo có sự tăng lên của procollagen C-terminal và propeptide huyết thanh (PICP) – hormone tạo xương trong nhóm massage ($p < 0,01$) so với ban đầu trước khi thực hiện liệu pháp massage, trong khi hormone PICP lại giảm ở nhóm chứng ($p < 0,01$). Sự thay đổi này khác biệt đáng kể giữa 2 nhóm massage và nhóm chứng ($p = 0.0001$), Hơn nữa, nồng độ parathyroid hormone huyết thanh (PTH-hormone tuyến cận giáp) cũng tăng lên trong nhóm massage trong khi nồng độ hormone PTH giảm xuống ở nhóm không làm liệu pháp massage ($p < 0.001$).

MASAGE TĂNG CƯỜNG PHÁT TRIỂN THẦN KINH, ỔN ĐỊNH GIẤC NGỦ VÀ HÀNH VI CỦA TRẺ

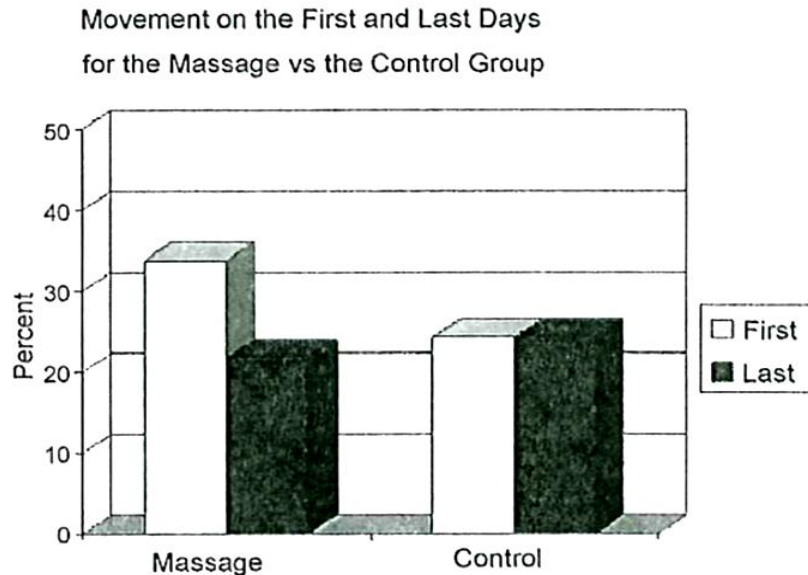
- Hầu hết các nghiên cứu đều báo cáo về tác động trực tiếp của liệu pháp massage tới kết quả phát triển thần kinh lâu dài của trẻ sinh non
- Nhóm trẻ được massage cho thấy là có ít hành vi liên quan đến stress (quấy khóc, khó ngủ, không nằm yên...).

MASAGE TĂNG CƯỜNG PHÁT TRIỂN THẦN KINH, ỔN ĐỊNH GIẤC NGỦ VÀ HÀNH VI CỦA TRẺ

- Massage làm ổn định hành vi của trẻ sinh non [23]

MASAGE TĂNG CƯỜNG PHÁT TRIỂN THẦN KINH, ỔN ĐỊNH GIẤC NGỦ VÀ HÀNH VI CỦA TRẺ

- Nhịp tim trẻ ổn định hơn ở nhóm được massage
- liệu pháp massage tác động tới quá trình trưởng thành của hoạt động điện não tương tự như quan sát thấy ở trẻ đủ tháng, massage cho trẻ sinh non giúp bảo vệ thần kinh, có thể giúp sự phát triển thần kinh của trẻ ở ngoài tử cung tương tự sự phát triển thần kinh trong tử cung
- Nhóm massage có điểm số PDI hơi cao nhưng không đáng kể ($p = 0,072$) và điểm số MDI cao hơn ($p = 0,035$) so với nhóm chứng [22].

MASAGE TĂNG CƯỜNG PHÁT TRIỂN THẦN KINH, ỔN ĐỊNH GIẤC NGỦ VÀ HÀNH VI CỦA TRẺ

- Massage đã được chứng minh giúp cải thiện chất lượng và thời gian giấc ngủ
- Các trẻ này cũng sản xuất Melatonin (hormon điều hòa giấc ngủ tự nhiên) vào ban đêm cao hơn
- Massage giúp não trẻ sơ sinh phát triển và trưởng thành nhanh hơn qua việc thúc đẩy sự tăng trưởng của vỏ myelin, do đó tăng cường tốc độ dẫn truyền của tế bào thần kinh và cải thiện thông tin liên lạc não-cơ thể

MASSAGE RÚT NGẮN THỜI GIAN NẪM VIỆN

- Gonzalez và cs [28] :thời gian nằm viện ngắn hơn ở nhóm trẻ sơ sinh được massage ($15,36 \pm 5,41$ ngày) so với nhóm chứng ($19,33 \pm 7,92$ ngày ($p = 0,03$)).
- Nghiên cứu của Mendez và cs [9] cho thấy trẻ sơ sinh rất nhẹ cân VLBW nhận được liệu pháp massage có xác suất xuất viện sớm cao hơn 1,85 lần so với nhóm chứng (khoảng tin cậy 95%): 1,09 đến 3,13, $p = 0,023$).

LỢI ÍCH CỦA LIỆU PHÁP MASSAGE ĐỐI VỚI BÀ MẸ

GẮN KẾT MẸ CON ĐƯỢC TĂNG CƯỜNG THÔNG QUA MASSAGE

- Massage có thể giúp bà mẹ gắn kết tình cảm mẹ con và nuôi dưỡng các mối liên kết khỏe mạnh bằng cách giúp cho người mẹ trở nên nhạy cảm hơn với các tín hiệu của con trẻ và thúc đẩy sự tương tác tích cực lẫn nhau.
- Massage có thể giúp cải thiện tương tác mẹ - con thông qua:
  - Tạo nên sự thư giãn của mẹ và bé
  - Tăng sự tự tin của mẹ
  - Giúp mẹ hiểu các dấu hiệu của bé
  - Phóng thích “hormone gắn kết” Oxytocin

KẾT LUẬN

- Massage tác động tới hệ tiêu hóa , giúp trẻ tăng cường hấp thu và tăng cân tốt hơn.
- Massage có tác dụng tăng cường miễn dịch
- Massage có tác dụng tăng cường quá trình chuyển hóa xương
- Massage tăng cường phát triển trí não, ổn định hành vi và giấc ngủ của trẻ.
- Massage có tác dụng rút ngắn thời gian nằm viện
- Massage có tác dụng giúp ổn định tinh thần các bà mẹ sinh non
- Massage có thể được sử dụng như là một biện pháp can thiệp phi y tế rất hiệu quả, an toàn và chi phí tương đối thấp cho trẻ sinh non.

BỆNH VIỆN PHỤ SẢN TRUNG ƯƠNG

National Hospital of Obstetrics and Gynecology

**TRÂN TRỌNG CẢM ƠN SỰ CHÚ Ý
LẮNG NGHE CỦA CÁC QUÍ VỊ!**

